

Верховний
Суд

Актуальна практика Верховного Суду у сфері інтелектуальної власності

Анатолій Ємець

Суддя Верховного Суду у Касаційному господарському суді

Верховний Суд формує чіткі стандарти захисту прав, які стають орієнтирами для судів і бізнесу.

У 2025 році судова палата функціонує у складі двох колегій суддів, забезпечуючи при цьому належний та своєчасний розгляд спорів

Сьогодні ознайомимось з п'ятьма справами розглянутими Верховним Судом, що ілюструють підходи суду до авторських прав, оцінки торговельних марок і позовної давності розрізнення товарів.

Постанови уточнюють принципи охорони інтелектуальної власності, оцінки доказів і процесуальних стандартів.

Доповідь структурована за п'ятьма справами,
кожна з яких розкриває окремий аспект.

Авторські права на
службові твори та
офіційні документи

Розрізнення товарів,
особливо враховуючи
регіон походження

Оцінка експертних
висновків у спрах про
торговельні марки

Оцінка схожості
торговельних марок і
доказів

Позовна давність у
спрах про торговельні
марки

Уточнення принципів правозастосування для судів і бізнесу

СПІР ПРО ДИЗАЙН БЛАНКА ПОСВІДЧЕННЯ НАЦПОЛІЦІЇ

- Справа № 910/19775/23 стосується захисту авторських прав на службовий твір, включений до офіційного документа.
- Державне підприємство «Поліграфічний комбінат «Україна» позивалося до ДП «Зоря», звинувачуючи у порушенні прав на дизайн бланка посвідчення Нацполіції.
- ДП «Зоря» заявило, що дизайн, затверджений наказом МВС № 347, є офіційним документом і не підлягає охороні. Суди підтримали відповідача, але Верховний Суд направив справу на новий розгляд.

Колегія: Жайворонок Т.Є., Бенедисюк І.М., Малашенкова Т.М.

СПІР ПРО ДИЗАЙН БЛАНКА ПОСВІДЧЕННЯ НАЦПОЛІЦІЇ

- Верховний Суд наголосив, що авторське право виникає з моменту створення твору. Реєстрація лише засвідчує авторство, але не впливає на охорону. Дизайн бланка, створений у 2015 році, мав творчий характер і був захищений авторським правом.
- Наказ МВС, у свою чергу, як документ органу влади, не підлягає охороні відповідно до ст. 10 Закону, включення твору до нього не припиняє авторські права.
- Для судової практики загалом ця постанова означає, що службові твори зберігають охорону, якщо мають творчий характер, навіть у складі офіційних документів. Судовий захист при цьому має чітко відповідати характеру порушення, а не зводитися до формальних процедур.

Стандарти оцінки доказів

СПІР ПРО СХОЖІСТЬ МАРОК «MINISO» ТА «USUPSO»

- Справа № 910/4724/21 висвітлює підходи суду до оцінки схожості торговельних марок і доказів у спорах про визнання свідоцтв недійсними.
- Miniso Hong Kong Limited вимагала визнати недійсним свідоцтво № 289929 на марку «USUPSO», стверджуючи про її схожість із маркою «MINISO».
- Суд першої інстанції та апеляційний суд відмовили у задоволенні позову, вважаючи марки несхожими. Позивач оскаржив рішення, посилаючись на неврахування експертного висновку.

Колегія: Бенедисюк І.М., Ємець А.А., Малашенкова Т.М.

СПІР ПРО СХОЖІСТЬ МАРОК «MINISO» ТА «USUPSO»

- Верховний Суд підтримав висновки судів попередніх інстанцій: марки «USUPSO» і «MINISO» не є схожими за фонетичними, візуальними та семантичними ознаками.
- Експертний висновок наданий позивачем відхилено, оскільки він стосувався комбінованого позначення «USUPSO» з графікою, яка не має правової охорони.
- Постанова підтверджує триаспектний підхід до аналізу схожості марок (фонетика, візуальна схожість, семантика) і необхідність належності експертних висновків. Експертиза не є обов'язковою за наявності достатніх доказів.

Якість експертизи і касаційний перегляд

СПІР ПРО СХОЖІСТЬ МАРОК «SIGMA» ТА «SIGMA ENGINEERING»

- Справа № 910/14228/21 стосується оцінки експертних висновків щодо схожості торговельних марок. Постанова Верховного Суду від 08 квітня 2025 року встановлює стандарти доказування.
- KAESER KOMPRESSOREN SE вимагала визнати недійсними свідоцтва («SIGMA ENGINEERING») та («Сігма Інжиніринг», «Sigma Engineering»), стверджуючи їхню схожість із маркою «Sigma».
- Сторони подали три експертних висновки. Апеляційний суд відхилив два з них через методологічні помилки і визнав належним висновок, який підтвердив відсутність схожості за графічними, фонетичними та семантичними ознаками.

Колегія: Малашенкова Т.М., Бенедисюк І.М., Ємець А.А.

СПІР ПРО СХОЖІСТЬ МАРОК «SIGMA» ТА «SIGMA ENGINEERING»

- Верховний Суд підтримав оцінку за принципами належності й достовірності.
- Для практики постанова уточнює, що експертизи оцінюються за належністю, допустимістю та відповідністю методології. Схожість марок потребує комплексного аналізу.
- В межах касаційного перегляду Верховний Суд перевіряє правильність застосування права, що загалом посилює роль судів нижчих інстанцій у встановленні фактів.

Позовна давність і схожість торговельних марок

СПІР ПРО СХОЖІСТЬ ІЗ МАРКАМИ «MEDOFF» ТА ПОХІДНИМИ

- Компанії вимагали визнати недійсними 11 свідоцтв через схожість з маркою «MEDOFF» та похідними від неї.
- Суди першої та апеляційної інстанцій задовольнили позов частково. Відповідач оскаржив таке рішення, посиляючись на пропуск позовної давності.
- Верховний Суд встановив, що позовна давність не пропущена: конфлікту на ринку щодо оспорюваних позначень виник у листопаді 2018 року, позов подано у грудні 2018 року. Відлік строку починається з моменту, коли позивач дізнався про порушення, а не з дати реєстрації марки.

Колегія: Колос І.Б., Булгакова І.В., Ємець А.А.

СПІР ПРО СХОЖІСТЬ ІЗ МАРКАМИ «MEDOFF» ТА ПОХІДНИМИ

- Експертиза (висновок № 17 від 09.12.2019) підтвердила схожість марок за семантикою, фонетикою та візуальною складовою, що може вводити в оману.
- Постанова уточнює, що позовна давність обчислюється з моменту виникнення конфлікту на ринку, а схожість марок оцінюється комплексно. Застосування Паризької конвенції (ст. 6 septies) обмежене чіткими критеріями, а отже це рішення встановлює зрозумілий стандарт захисту прав на торговельні марки.

Визнання торговельної марки добре відомою

СПІР ЩОДО ТМ «ТРУСКАВЕЦЬКА»

- У справі № 910/4085/23 суди розглядали позов про визнання торговельної марки «Трускавецька» добре відомою, заборону використання позначення «Трускавецька класична» та припинення виробництва схожої продукції.
- У справі № 910/4085/23 суди розглядали позов про визнання торговельної марки «Трускавецька» добре відомою, заборону використання позначення «Трускавецька класична» та припинення виробництва схожої продукції.

Колегія: Ємець А.А., Бенедисюк І.М., Малащенко Т.М.

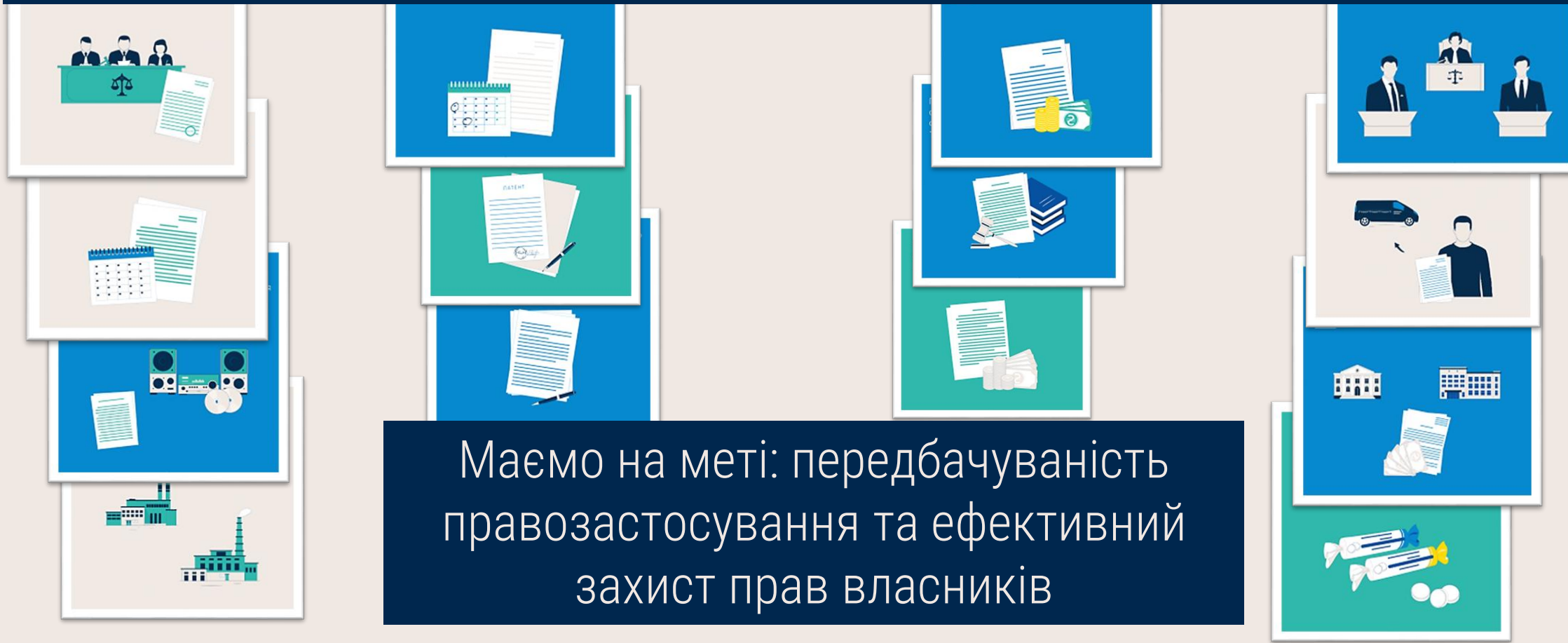

СПІР ЩОДО ТМ «ТРУСКАВЕЦЬКА»

- Верховний Суд наголосив на необхідності перевірки розрізняльної здатності позначення «Трускавецька» як географічної назви, яка може не відповідати критерію індивідуалізації товару чи виробника. Суд вказав, що використання ТМ двома особами та групою компаній може свідчити про втрату її розрізняльної здатності.
- Суди мають встановити, як позначення виконує функцію розрізнення товарів різних виробників, особливо якщо воно вказує на регіон походження води.

Верховний Суд щоденно працює, формуючи єдину практику у сфері інтелектуальної власності

Маємо на меті: передбачуваність
правозастосування та ефективний
захист прав власників

Верховний
Суд

Дякую за увагу!